

Society of Professional Journalists

(Hivatásos Újságírók Társasága)

Etika Kódja

Bevezetés

A Society of Professional Journalists tagjainak meggyőződése, hogy a közönség felvilágosítása az igazság előfutára és a demokrácia alapja. Az újságíró kötelessége, hogy ezeket a célokat elérje, azáltal, hogy keresi az igazságot és az eseményekről, valamint a témákról becsületesen és kimerítően számol be. A lelkiismeretes újságíró minden médiában és specialitásban alaposan és becsületességgel igyekszik a közönséget szolgálni. Az újságíró szavahihetőségének alapköve a hivatásbeli integritás. A Társaság tagjai osztoznak az etikai viselkedés iránti odaadásukban és a következő kódot fogadják el, amelyben lefektetik és nyilvánosságra hozzák a Társaság elveit és gyakorlatának színvonalát.

Keresse az Igazságot és Írja meg!

Az újságírók legyenek becsületesek, tisztességesek és bátrak, amikor információt gyűjtenek, tudósítanak, és azt magyarázzák. Az újságírónak a következőket kell szem előtt tartania:

- Minden forrásból vizsgálja meg az információt és gondoskodjon arról, hogy a véletlen tévedéseket elkerülje. Szándékos elferdítés soha nem megengedett.
- Szorgalmasan kutassa fel a hírek minden szereplőjét, hogy alkalmat adjon neki arra, hogy válaszoljon a vádakra.
- Amikor csak lehetséges, azonosítsa a forrásokat. A közönségnek joga van a források megbízhatóságára vonatkozó lehető legtöbb információra.

- Mindig kérdőjelezze meg a források indítóokait, mielőtt anonimitást ígér nekik. Világosan magyarázzon meg minden feltételt, amely az információ ellenében adott bármely ígérethez kötődik. Tartsa meg az ígéreteket.
- Bizonyosodjon meg arról, hogy a főhírek, hír-ízelítők, reklámanyagok, fotók, videók, hangszalagok, grafikák, hangklipek, és idézetek nincsenek elferdítve; ne egyszerűsítsék túl, vagy emeljék ki az eseményeket a szövegösszefüggés vagy körülmények ismerete nélkül.
- Soha ne torzítsa el a hír-fotók vagy videók tartalmát. A kép feljavítása technikai élesítés céljából mindig megengedett. Feliratozza a montázsokat és fotó illusztrációkat.
- Kerülje el a félrevezető, újból eljátszott és színjátzott hír eseményeket. Ha újból eljátszásra van szükség, feliratozza.
- Ne használjon titkos vagy más nem megengedett információgyűjtési módszereket, kivéve akkor, ha a hagyományos nyílt módszerek nem juttatják a közönséget életbevágó információhoz. Az ilyen módszerek használatát a történet részeként meg kell magyarázni.
- Soha ne plagizáljon.
- Fedje fel szókimondóan az emberi tapasztalat másságát/különbözőségét és fenségét, akkor is, ha az népszerűtlen.
- Vizsgálja meg kulturális értékeiket, és ne kísérelje meg, hogy ezeket az értékeket másokra alkalmazza.
- Kerülje el a sztereótípusokat fajra, nemre, korra, vallásra, etnikai tulajdonságokra, földrajzra, szexuális orientációra, rokkantságra, fizikai kinézésre vagy társadalmi státuszra vonatkozóan.
- Segítse elő a szempontok szabad kicserélését, akkor is, ha azok a szempontok ellenszenvesek.
- Adjon hangot azoknak, akiknek nincsen; hivatalos és nem hivatalos információs források egyaránt érvényesek lehetnek.
- Tegyen különbséget a szószólás és a hírközlés között. Az analízist és kommentárt meg kell jelölni, és nem szabad hogy azok elferdítsék a tényeket, vagy a kontextust.
- Tegyen különbséget a hírek és a hirdetés között, és ne használjon „hibrideket”, amelyek elhomályosítják az elválasztó vonalat a kettő között.
- Ismerje fel különleges kötelezettségét arra, hogy a közönség ügyei nyíltan legyenek kezelve, és hogy a kormányadatokat nyíltan lehessen megtekinteni.

Minimalizálja a kárt!

Etikus újságírók a forrásokat, alanyokat és kollégákat, mint emberi lényeket kezelik, akik megérdemlik a respektust. Az újságíróknak a következőket kell szem előtt tartaniuk:

- Mutasson együttérzést azokkal, akik esetleg nem veszik jó néven, hogy a hírekbe kerülnek. Legyen különösen érzékeny, amikor gyerekekkel vagy gyakorlatlan forrásokkal, személyekkel áll szemben.
- Legyen érzékeny azokkal, akiket tragédia vagy gyász ért, amikor interjút akar készíteni velük, vagy fényképezni akarja őket, vagy az interjút/fényképet fel akarja használni.
- Legyen tudatában annak, hogy az információgyűjtés és közlés kárt vagy kényelmetlenséget okozhat. A hírszerzés nem engedély az arroganciára.
- Legyen tudatában annak, hogy a magán személyeknek nagyobb joguk van ahhoz, hogy a róluk való információt kontrolálják, mint azoknak a köztisztviselőknek, akik hatalmat, befolyást és figyelmet követelnek. Csak elsőrendű fontosságú közösségi szükséglet teszi jogosulttá, hogy bárkinek a magánéletét megzavarja.
- Viselkedjen jó ízléssel. Ne legyen cinkostársa a szenzációhajhászó kíváncsiságnak.
- Legyen óvatos, amikor fiatalok gyanúsítottakat, vagy szexuális bűntények áldozatait azonosítja.
- Használja az ítélőképességét a bűnözőknek a hivatalos vádemelés előtti megnevezésével kapcsolatban.
- Tartsa egyensúlyban a bűnténnyel gyanúsított személy jogát a fair tárgyaláshoz a közönség információs jogával.

Tartsa meg a függetlenségét!

Az újságíróknak nem szabad, hogy más kötelezettségük legyen, bármely érdeklődéssel kapcsolatban, mint a közönség informálásának joga. Az újságíróknak a következőket kell szem előtt tartaniuk:

- Kerülje el az érdekellentéteket, akár valódi, akár látszólagos.
- Ne legyen kapcsolatban sem olyan személlyel, sem tevékenységekkel, amelyek veszélyeztetik integritását, vagy megsértik szavahihetőségét. — Utasítson vissza ajándékokat, szívdességeket, díjazást, ingyen utazást és különleges kezelést, és

kerülje el a másodállást, politikai szereplést, köztisztviselői hivatalát, és szolgálatot a közösségi szervezetekben, ha azok újságírói integritását veszélyeztetik.

- Tegye nyilvánossá az elkerülhetetlen konfliktusokat.
- Figyelje azokat, akik hatalmon vannak, és legyen bátorsága arra, hogy elszámolásra kötelezze őket.
- Ne kezelje kedvezően a hirdetőket és a speciális érdekeket, és álljon ellen nyomásuknak, hogy a hírközlést befolyásolják.
- Vigyázzon azokkal a forrásokkal, amelyek információt kínálnak szívességért vagy pénzért, ne licitáljon a hírekre.

Legyen felelősségre vonható! Az újságírók kötelezettséggel tartoznak az olvasóik, a hallgatóik, a nézőik, és egymás felé. Az újságíróknak a következőket kell szem előtt tartaniuk:

- Tegye világossá és magyarázza meg a hírközlést, és hívja meg a közönséget az újságírói viselkedéssel kapcsolatos párbeszédre.
- Bátorítsa a népet, hogy szólaljanak fel a hír média elleni panaszukkal.
- Láss be a hibáit, és azonnal javítsa ki.
- Leplezze le az újságírók és a hír média nem etikus gyakorlatát.
- Tartsa magát ugyanahhoz a magas színvonalhoz, amelyhez másokat tartanak.

Az SPJ Etika Kód-ot önkéntesen vallják magukénak az újságírók ezrei, írók, szerkesztők és más hivatásos hírközlők. A kódjelen formáját az SPJ 1996 évi Nemzeti Konferenciáján (SPJ National Convention) fogadták el, a Társaság tagjainak több havi tanulmányozása és vitája után. A Sigma Delta Chi első Etika Kódját az Újságszerkesztők Amerikai Társaságától (American Society of Newspaper Editors) kérték kölcsön 1926-ban. 1973-ban a Sigma Delta Chimegírta a saját kódját, amelyet 1984-ben, 1987-ben és 1996-ban revideáltak.